

בש"פ 6717/17 - עקל ותד, סנד ותד נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6717/17

לפני:
העוררים:
כבוד השופט ד' מינץ
1. עקל ותד
2. סנד ותד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' פורת) מיום 13.8.2017 במסגרת מ"ת 66404-06-17

תאריך הישיבה: ט"ז באלול התשע"ז (7.9.2017)

בשם העוררים: עו"ד משה גלעד; עו"ד עקל ותד; עו"ד ולנטין זברוב
בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' פורת) מיום 13.8.2017 במ"ת 66404-06-17, בגדרה הורה על מעצרו של העוררים עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם בתפ"ח 66430-06-17, כאשר מעצרו של עורר 2 יהיה בדרך של מעצר בית מלא בפיקוח אלקטרוני.

1. ביום 29.6.2017 הוגש כתב אישום המייחס לשני העוררים עבירות רצח בכוונה תחילה, נשיאת והובלת נשק והצתה. על פי המתואר בכתב האישום, העוררים הם בני דודים המתגוררים בכפר ג'ת בבתי סמוכים הנמצאים במתחם מגורים משותף (להלן: מתחם המגורים או המתחם). עז אלדין מחאמיד (להלן: המנוח) עבד כקבלן בניין ובין היתר עבד בשיפוץ ביתו של עורר 1. במסגרת עבודתו כקבלן, בתקופה שקדמה לאירוע, נקלע המנוח לקשיים כלכליים והתקשה לעמוד בהתחייבויותיו כלפי לקוחותיו ועובדיו. על רקע קשיים אלה סיפק עורר 1 למנוח, מעת לעת, שירות של ניכיון צ'קים דחויים. במקרה אחד שאירע מספר ימים עובר למועד קרות הרצח, נוצר חיכוך בין השניים שעה שסירב עורר 1 להעביר לידי המנוח כסף מזומן תמורת צ'קים דחויים שקיבל המנוח מאחד מלקוחותיו. ביום 16.5.2017 בסמוך לשעה 21:00 נסע המנוח במכונית מסוג יונדאי (להלן: היונדאי) אל מתחם המגורים בכפר ג'ת, זאת במטרה לבקש כסף מעורר 1. המנוח נפגש עם שני העוררים במתחם המגורים ובשעה 21:34 נסע מהמקום. מיד לאחר מכן יצאו העוררים מהמתחם ונסעו בעקבות המנוח במכוניתו של עורר 1 מסוג טויוטה (להלן: הטויוטה), לאחר שגמלה בלבם החלטה להמיתו וכאשר הם מצוידים באקדח. בסמוך לשעה 21:40 עצר המנוח את היונדאי באמצע דרך עפר במערב הכפר ג'ת ויצא מהמכונית. או אז, עצרו העוררים מאחוריו וירו בצוותא-חדא לא פחות מעשרה קליעים אל עבר פלג גופו העליון של המנוח. ארבעה מהקליעים נורו מטווח קצר של פחות ממטר מן המנוח ופגעו בראשו במטרה לוודא את מותו, כפי שאכן קרה. לאחר מכן, הציתו העוררים את היונדאי, נמלטו מהמקום ושובו אל המתחם.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרים של העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בהחלטתו מיום 13.8.2017 סקר בית המשפט המחוזי את הראיות בתיק ובחן האם יש בכוחן כדי לייחס לעוררים, ולו ברמה הלכאורית, את המעשים המיוחסים להם. על פי קביעת בית המשפט, מחומר הראיות עולה כי זמן קצר לפני הרצח נסע המנוח לכפר ג'ת כדי להשיג כסף מזומן לצורך פירעון התחייבויותיו, שעה שחלק מנושיו המתינו לו בסמוך לביתו. העוררים אישרו שהמנוח ביקר אצלם באותו ערב. כן נקבע כי בשעה 21:34 נסע המנוח ביונדאי כאשר בעקבותיו נסעה מכונית מסוג טויוטה; כי הרצח והצתת הרכב התרחשו לכל היותר בשעה 21:41 עת התקבלה במשטרה ידיעה על כך; וכי הטויוטה נצפתה שבה על עקבותיה לכיוון מתחם המגורים בשעה 21:47. אי לכך ונוכח הזמן הקצר הדרוש כדי להגיע בנסיעה ממתחם המגורים אל זירת הרצח וחזרה אליו (כשש דקות בנסיעה איטית, לפי בדיקה שביצעה המשטרה), נקבע כי התרחיש לפיו הרצח בוצע על ידי העוררים, הוא אפשרי גם במסגרת הזמנים המתוארת.

3. בית המשפט המחוזי אף קבע שהאפשרות כי מאן דהו אחר הוא זה שנסע בטויוטה וביצע את הרצח, אינה אלא דחוקה. קביעה זו נשענת על עדותו של עורר 1 בעצמו אשר ציין שאף אחד לא ביקש ממנו את הטויוטה באותו ערב, ועל כך שככלל מאגר המשתמשים בטויוטה הוא תחום. לנוכח זיקתו של העורר אל הטויוטה ובהינתן כי היא נמצאה על ידי השוטרים כאשר קיים תקר באחד מגלגליה והיא מאובקת כיאה לנסיעה בדרך עפר באזור בו התבצע הרצח, סביר כי אם אחד מקרוביו של עורר 1 היה עושה שימוש בטויוטה באותו ערב, העורר היה יודע על כך.

4. למארג הראיות לכאורה נגד עורר 1 מתווספות גם מספר ראיות פורנזיות ובראשן הימצאותם של 11 חלקיקים זעירים אשר זוהו ככאלה שנפלטו מקנה כלי הנשק בעת ירי (להלן: שרידי הירי) על גופו, בגדיו ושערו ראו. כן נמצאו בטלפון הנייד של העורר תמונות מעברו בהן הוא נראה במטווח בעודו יורה בכלי נשק שונים. הגם ששרידי הירי לא נמצאו בטויוטה, אין זה מפחית ממשקל הממצאים החיוביים שמסבכים את עורר 1. בית המשפט המחוזי גם דחה את טענת בא-כוחו לפיה מקורם של שרידי הירי הוא בניידת המשטרתית בה הובל עורר 1 למעצר, שעה שבניידות נוסעים בדרך כלל שוטרים ועבריינים שסביר כי ימצאו עליהם שרידי ירי, ושרידיים אלה הועברו אליו כתוצאה מהמגע שהתקיים בינו לבין השוטרים (להלן: העברה משנית). נקבע כי טענה זו אינה מתיישבת עם עובדות המקרה לפיהן שרידי הירי

אותרו במספר מקומות בגופו, בבגדיו ובשיער ראשו של עורר 1; השוטר שתפס את מוצגי הבגדים של עורר 1 עטה כפפות על ידיו; שרידי הירי שנמצאו מתאימים לתחמושת מסוג 9 מילימטר, התואמת לקוטר התרמילים שאותרו בזירת הרצח.

5. ראיה פורנזית נוספת שעמדה לחובת עורר 1 עלתה מבדיקת "פרופרינט" (Ferroprint) אשר הצביעה על הימצאותם של שרידי מתכת על ידו הימנית, מה שיכול ללמד כי החזיק בידו אקדח בשעות שעובר למעצרו. כמו כן, על חלקה האחורי של הטיוטה נמצאו שרידים מדמו ומרקמות עורו של המנוח. לכך התווספו גם שתיקתו של עורר 1 שעה שעומת עם הממצאים הראייתיים נגדו וכן הפרכת האליבי שמסר לפיו בזמן הרצח כביכול שהה בבית הקפה "אום אלכאסר" בכפר ג'ת (להלן: בית הקפה). לאור כל אלה נקבע כי התשתית הראייתית הלכאורית נגדו עומדת ברף הנדרש לשם מעצרו עד תום ההליכים.

6. לעומת עורר 1, באשר לעורר 2 נקבע כי אין די ראיות שבכוחן לייחס לו ביצוע בצוותא של העבירות מושא כתב האישום. ראיות אלו מתמצות רק בכך שהוא שהה במחיצתו של עורר 1 בשעות שלפני קרות הרצח ולאחריו; שנמצאה טביעת אצבע שלו על חלון הנהג בטיוטה; ושהתנהלותו בחקירותיו מעוררת חשד מפני ששיקר, שינה גרסאות, ניסה לספר אליבי שהופרך וכאשר הוטחו בפניו ממצאים שונים בחר לשתוק. לעורר 2 לא היו עניינים כספיים או אחרים עם המנוח וייתכן שנוכחותו בזירת הרצח הייתה תמימה ובלתי מודעת לרצח שעמד להתרחש. עם זאת, הואיל והאקדח ממנו נורה המנוח טרם נתפס על ידי המשטרה והחשש הכרוך בכך לשיבוש הליכי המשפט, כמו גם שקריו בחקירה לפיהם נכח בזמן הרצח בבית הקפה, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו בדרך של מעצר בית בפיקוח אלקטרוני, במקום מרוחק מזירת ההתרחשויות, וזאת לצד הפקדת ערבויות לצורך הבטחת התייצבותו להמשך המשפט.

מכאן הערר שלפני.

טענות הצדדים

7. בא-כוח העוררים משיג על החלטת בית המשפט המחוזי וטוען כי המשקל שניתן, הן לכל ראיה בנפרד והן למשקלן הכולל, הינו שגוי. התיק מושתת על ראיות נסיבתיות ומכאן שנדרש כי שקלולן יביא למסקנה בלעדית בדבר הרשעת העוררים, דרישה אשר לדידו לא מתקיימת בענייננו.

8. באשר לראיות לכאורה הקושרות את העוררים אל הטיוטה באמצעותה בוצע הרצח. הגם שאין מחלוקת כי היא בבעלות עורר 1 וכי היא נצפתה נוסעת מכיוון המתחם בעקבות היונדאי בו נסע המנוח, אין ראיה לכך שהיא יצאה מהמתחם עצמו. לשיטתו, קביעה זו של בית המשפט מבוססת על הודעתו של מר עבדאללה גרה, המאורס לאחותו של עורר 1 (להלן: עבדאללה), לפיה הבחין בטיוטה חונה במתחם זמן קצר לפני קרות הרצח, אך עיון מדוקדק בתמליל חקירתו במשטרה מעלה כי דבריו לא היו חד-משמעיים, באמרו כי "איך שאני זוכר כן, לא שמתי לב אבל". אדרבה, הטיוטה משמשת רבים מבני המשפחה, חלקם עבריינים, והיא בדרך כלל חונה במתחם המגורים כאשר המפתחות בתוך מתג ההתנעה והיא איננה נעולה. כך, מנה בא-כוחם של העוררים שישה שמות של בני משפחה הנוהגים להשתמש בטיוטה. לטענתו גם שגה בית המשפט המחוזי במשקל שייחס למצב בו נתפסה הטיוטה לאחר הרצח כאשר היא מאובקת ועם תקר בגלגל. ראשית, מרבית צירי התנועה בכפר ג'ת הם בדרכי עפר בלתי סלולות; שנית, המסקנה לפיה אם אחד מבני המשפחה היה מחזיר את הטיוטה למתחם כאשר אחד מגלגליה תקור, הוא היה מעדכן בדבר את עורר 1

9. החלטת בית המשפט אף שגויה בקשר למשמעות שניתנה לממצאים הפורנזיים. הירי בוצע מטווח קצר ולכן היורה היה מאוד קרוב לאקדח, מה שהיה אמור להותיר שרידי ירי רבים. אלא שבדיקת שרידי הירי גילתה רק 11 חלקיקים על עורר 1 ובטויוטה לא נמצאו חלקיקים כלל. לפיכך, מיעוט שרידי הירי מחזק את המסקנה כי מקורם בניידת המשטרתית וכי אלה הועברו אל עורר 1 בדרך של העברה משנית. חיזוק נוסף למסקנה זו הוא ששרידי הירי שנמצאו מתאימים לתחמושת מסוג 9 מילימטר, וכידוע תחמושת זו משמשת גם את השוטרים בביצוע תפקידם. לעניין זה גם אין רלוונטיות לתמונות בהן נראה עורר 1 יורה בעברו בכלי נשק שונים, שכן פעילות זו בוצעה באופן חוקי במסגרת מטווח מוסדר באוקראינה. כן יש לנקוט משנה זהירות בהסקת מסקנות מובהקות מבדיקת שרידי הירי שעה שטרם התקבלה חוות דעת רשמית בעניין. בנוסף, אין לייחס משקל לבדיקת ה"פרופרינט" וזאת משני טעמים: ראשית, כל מגע עם מתכת עשוי להותיר סימני מריחה על היד והבדיקה לא העלתה סימן מובהק של קת אקדח; שנית, גם על עבדאללה אותרו סימני מתכת בידו אך לא הוגש נגדו כתב אישום, ומכאן ניתן ללמוד על המשקל הזניח שגם המשיבה עצמה מייחסת לממצאי בדיקה זו.

10. עוד הוסיף בא-כוח העוררים כי לעורר 1 לא היה כל מניע לרצוח את המנוח. למנוח היו אויבים רבים והיה חייב כסף לאנשים שונים. נהפוך הוא, עורר 1 היה היחיד שנהג לסייע לו כלכלית, ובין השניים שררו יחסים טובים. כמו כן, טעה בית המשפט המחוזי כאשר קבע כי עורר 1 סיפק אליבי שקרי, שעה שהוא רק אמר שהיה בביתו ולאחר מכן בזמן הרצח שהה בבית קפה. מגרסאותיהם של עדי התביעה ניתן ללמוד שעורר 1 שהה במתחם המגורים בעת קרות הרצח, שכן לאחר ששמעו את היריות ואת קול הסירנות מכלי הרכב של כוחות ההצלה והמשטרה, מיהרו לבדוק היכן שוהה עורר 1 משום שידוע כי משפחתם מסוכסכת עם גורמים שונים ולכן חששו לגורלו. בשלב זה הם הבחינו בו בחצר מתחם המגורים.

11. באשר לעורר 2, נטען כי התשתית הראייתית בעניינו דלה ביותר עד כי אינה קיימת. ניתן הסבר תמים להימצאות טביעת אצבעו על הצד החיצוני של חלון הנהג בטויוטה, שכן הוא גר באותו מתחם מגורים בה היא חונה בדרך קבע. כמו כן, מיעוט שקרים בחקירה ואי-הימצאותו של האקדח באמצעותו בוצע הרצח, אינם מהווים הצדקה להגבלת חירותו בדרך של מעצר בית בפיקוח אלקטרוני. לעניין החשש משיבוש הליכי משפט, נטען כי אילו רצה עורר 2 להעלים את האקדח או לשבש הליכי חקירה, מעצר בית לא היה מונע ממנו לעשות כן ומכאן שהאמצעי שננקט אינו הולם את החשש שעליו מצביעה המשיבה. בנוסף, בית המשפט המחוזי היה ער לחסר הראייתי בעניינו של עורר 2 וראה בכך טעם שהתיר לו לחרוג מהחובה בחוק להורות על הכנת תסקיר מעצר בטרם יורה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, שעה שהעבירה בה מואשם היא רצח. אולם לנוכח חסר ראייתי זה היה מקום להורות על שחרורו בערבות.

לאור האמור, עתר בא-כוח העוררים להורות על בחינת חלופת מעצר בעניינו של עורר 1 ושחרורו של עורר 2 בערובה.

12. מנגד, המשיבה סמכה ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי ולשיטתה דין הערר להידחות. הגם שכל הראיות הן נסיבתיות, הן עומדות ברף הנדרש למעצר עד תום ההליכים: הימצאות שרידי דם ורקמות מעורו של המנוח על הטויוטה שחנתה במתחם המגורים של העוררים בליל הרצח; העוררים והמנוח שהו יחד במתחם המגורים סמוך לקרות הרצח וקיימות ראיות לכך שהטויוטה חנתה במתחם בזמן הזה; קיימות ראיות כי בזמנים הרלוונטיים המנוח הגיע לכפר ג'ת כדי

להביא כסף וכי עורר 1 היה מקור המימון היחיד שלו באזור זה; גרסאותיהם השקריות של העוררים בחקירותיהם ומסירת אליבי שהופרך בראיות ועוד. אשר לשרידי הירי, בית המשפט המחוזי התייחס בשלב זה לאפשרות שמדובר בהעברה משנית ובצדק דחה את היתכנותה. כן הוכחה זיקתו הממשית של עורר 1 לטויוטה, הוא לא הצביע על מישהו אחר שייתכן ועשה בה שימוש בליל הרצח וכל המשתמשים הפוטנציאליים תושאלו על כך וסיפקו אליבי שאומת. באשר לממצאי בדיקת ה"פרופרינט", אף על פי שאותרו גם על עבדאללה שרידי מתכת, קיים שוני מהותי בינו לבין עורר 1. עדויות שונות מלמדות על כך שעבדאללה שהה במתחם המגורים בעת קרות הרצח, בעוד שבעניין עורר 1 אין בנמצא עדויות מעין אלו. גרסאות בני המשפחה מלמדות על כך שעורר 1 נצפה בחצר מתחם המגורים רק לאחר ששמעו את הסירנות מכלי הרכב של כוחות ההצלה והמשטרה, אלא שהניידת הראשונה הגיעה לאירוע לא לפני השעה 21:51. מדובר בדקות ספורות לאחר קרות הרצח, ומבדיקת המשיבה עלה כי במסגרת זמנים זו העוררים יכלו לשוב מזירת הרצח אל מתחם המגורים, אף בנסיעה איטית. לאור כל אלה ברי כי האפשרות שאדם אחר לקח את הטויוטה ממתחם המגורים, ביצע את הרצח והשיב את הטויוטה למתחם כאשר היא מאובקת ועם תקר בגלגל, מבלי שאף אחד לא שם לב לכך וזאת בחלון זמנים מאוד קצר של דקות בודדות - היא בלתי סבירה לחלוטין.

באשר לעורר 2 טענה המשיבה כי למרות שגם במעצר בית ניתן לשבש הליכי משפט, נדרש אמצעי שיאין או למצער יצמצם עד מאוד את המוטיבציה או היכולת לעשות זאת. לשיטתה, על אף שעוצמת הראיות נגד עורר 2 פחותה מאשר בעניינו של עורר 1, יש די ראיות שמצדיקות נקיטת אמצעי זהירות משמעותיים גם לגביו.

דיון והכרעה

13. לאחר עיון בבקשה, בתגובת המשיבה ובחומר הראיות שהונח לפני, נמצא כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית מוצקה נגד עורר 1. לעומת זאת, באשר לעורר 2 לא שוכנעתי כי מתקיימת בעניינו ההצדקה למעצרו בפיקוח אלקטרוני. אבהיר.

14. עיון בתיק החקירה מלמד כי הטויוטה שתועדה על ידי מצלמות האבטחה אכן זוהתה ככלי הרכב שבבעלותו של עורר 1 (חוות דעתו של ד"ר רן כפתורי, נספח רנ"ט). על פי התיעוד החזותי, הטויוטה נסעה מכיוון מתחם המגורים בעקבות היונדאי בשעה 21:34 ושבה במהירות גבוהה לכיוון מתחם המגורים בשעה 21:47. לצד זאת, חוות דעת ביולוגית העלתה את המסקנה כי מקור הדנ"א (DNA) שנדגם מהדם ומרקמות העור שנמצאו על צדה השמאלי-אחורי של הטויוטה, הוא בגופו של המנוח (חוות דעתה של ד"ר נורית בובליל, נספח ש"ט, עמ' 7). כן, מבדיקה שערכה המשטרה, השתלשלות האירועים - החל מהרגע בו תועדה הטויוטה נוסעת בעקבות היונדאי (בשעה 21:34), עבור לביצוע הירי וההצתה (בסמוך לפני השעה 21:41) וכלה בתיעוד חזרתה של הטויוטה לכיוון מתחם המגורים (בשעה 21:47) - מתאפשרת במסגרת זמנים זו, ונראה כי גם העוררים לא חולקים על כך. בנוסף, הטויוטה אותרה כאמור במתחם המגורים כאשר היא מאובקת, עם תקר באחד מגלגליה ובחלקה האחורי-שמאלי נמצאו שרידים מדמו ומרקמות עורו של המנוח. כבר בשלב זה ניתן לומר אפוא, כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית לכך שהטויוטה יצאה ממתחם המגורים, היא שימשה את הרוצח ולאחר מכן שבה לאותו מתחם. אשר לטענות בא-כוח העוררים לפיהן ייתכן כי התקר אירע מספר שעות עובר לתפיסת הטויוטה על ידי המשטרה וכי זה מספק הסבר לכך שהמשתמש הפוטנציאלי לא יידע את עורר 1 בדבר התקר - לנוכח מכלול הראיות שפורטו לעיל ועוד תפורטנה להלן, לא מצאתי כי יש בהסבר דחוק זה כדי לכרסם בעוצמת הראיות הקיימות בתיק בעניין זה.

15. זאת ועוד, קביעת בית המשפט המחוזי לפיה הטויוטה יצאה ממתחם המגורים, הסתמכה בין היתר על הודעתו של

עבדאללה מיום 21.5.2017, ממנה עולה כי הוא הבחין בעוררים יושבים בחצר מתחם המגורים בליל הרצח בשעה 21:00 לערך. כאשר נשאל האם באותו מפגש ראה גם את הטיוטה השיב ש"כן הייתה כפי שאני זוכר" (עמ' 6 להודעה זו, שורות 151-152). בא-כוח העוררים משיג על כך, שכן לדידו עיון מדוקדק בתמליל החקירה מעלה כי תשובתו של עבדאללה הייתה מסויגת הרבה יותר באמרו "איך שאני זוכר כן, לא שמתי לב אבל" (עמ' 53, שורה 4). דא עקא, לאור מכלול הראיות בתיק לא מצאתי כי בכוחה של טענה זו כדי להפחית מעוצמת הראיות לכאורה נגד עורר 1, למצער בשלב זה. בפני בא-כוח העוררים פתוחה הדרך להעלות השגות מעין אלו במסגרת ההליך העיקרי.

16. באשר להימצאותו של עורר 1 בזירת הרצח והשתתפותו הפעילה בו ישנן ראיות פורנזיות, וביניהן שרידי הירי ובדיקת ה"פרופרינט". מטענות הצדדים ניתן ללמוד כי שורש המחלוקת אינו טמון בקיומם של הממצאים, אלא עיקרו בפרשנות המשפטית שיש לייחס להם והאם הם עומדים ברף הנדרש להנחת התשתית הראייתית הלכאורית בשלב זה. כאמור, 11 שרידי ירי נמצאו על ידי, בגדיו ושיערות ראשו של עורר 1 - כאשר ארבעה מהם נמצאו על ידיו ואחד על ראשו (מזכר מאת השוטר יגאל צידון, קצין מעבדת סימנים וחומרים, נספח רס"ה). מדוחות הפעולה של הבלשים שביצעו את המעצר הראשוני מיום 17.5.2017 (נספחים כ'-כ"ו) עולה כי השוטרים נהגו במשנה זהירות, ובכלל זה השתמשו בכפפות בעת העברת המוצגים ובדיקת החשוד וכן אזקו אותו בתחילה באזיקי פלסטיק שהוחלפו באזיקי ברזל רק לאחר בדיקת מומחה מז"פ. אכן, יש רגליים לטענת בא-כוח העוררים כי התנהלות זו של השוטרים אינה מאיינת כליל את החשש מהעברה משנית של שרידי הירי בעת המגע בין העורר לבין השוטרים והובלתו בניידת המשטרתית. ייתכן גם שהמשקל שיש לייחס לתמונות של עורר 1 בהן הוא נחזה במטווח באוקראינה בעודו יורה בכלי נשק שונים, הינו מוגבל. גם לא נעלמה מעיני טענתו כי שרידי הירי שאותרו מתאימים גם להרכב התחמושת בה משתמשים שוטרים בעת מילוי תפקידם (קליבר 9 מילימטר). אף על פי כן, כאשר מביאים בחשבון את הימצאותם של שרידי ירי על המקומות השונים בגופו של עורר 1, את אמצעי הזהירות בהם נקטו השוטרים עת אזקו אותו ואת מכלול הראיות בתיק - ברי כי אין בטיעונו באשר למשקלם של הממצאים הפורנזיים כדי להפחית מריבוי הראיות לכאורה הקיימות נגדו בשלב זה. יתר על כן, כלל לא ברור מה הבסיס לקביעת בא-כוח עורר 1 כי כמות של 11 שרידי ירי היא בבחינת כמות מועטה שמחזקת את המסקנה כי מקורם בהעברה משנית מהשוטרים (ראו והשוו מקרים בהם נדחתה טענה זו בשלב בחינת קיומן של ראיות לכאורה, חרף הימצאותם של כמות שרידי ירי דומה או אף פחותה: בש"פ 879/17 פלוני נ' מדינת ישראל (6.2.2017) (להלן: עניין פלוני); בש"פ 1943/10 רקיבי נ' מדינת ישראל (19.4.2010)). בנוסף, לא מצאתי כי היעדר ממצאים של שרידי ירי בתוך הטיוטה מוריד מעוצמת הראיות לכאורה נגדו, שכן כלל לא ברור שהירי בוצע מתוך הטיוטה. מסקנת בא-כוח העוררים לפיה היו צריכים להימצא יותר שרידי ירי גם על גופו של עורר 1 וגם בטיוטה, נשענת בין היתר על כך שהירי בוצע מטווח קצר, ולטענתו כאשר יורים מטווח קצר האקדח נמצא קרוב לגוף. אולם נימוק זה אינו רלוונטי, שכן אין המדובר בנתזים הנוצרים מפגיעת הקליעים במטרה, אלא בשרידי ירי, קרי, חלקיקים זעירים של תרכובת כימית אשר נפלטים מקנה כלי הנשק בעת ירי ועשויים להיות מוטבעים על גופו של היורה. משכך, כמות שרידי הירי שתימצא על היורה אינה מושפעת ממרחק היורה מהמטרה או הקורבן, אלא מרחק היורה מכלי הנשק אותו הוא אוזח בידיו. קיים יסוד סביר להניח כי מרחק זה הוא דומה, ולעניין זה אין נפקא מינה אם המטרה ניצבת בטווח קצר מהיורה אם לאו.

17. מכל מקום, מקומן של טענות מעין אלו להתברר במסגרת ההליך העיקרי ולא בשלב בחינת הראיות לכאורה לצורך הבקשה למעצר עד תום ההליכים (עניין פלוני; בש"פ 3484/14 מדינת ישראל נ' חיימוב (22.5.2014); בש"פ 7824/13 בכרי נ' מדינת ישראל (2.12.2013)). כמו כן, ער אני לכך שבשלב זה טרם התקבלה חוות דעת מומחה על שרידי הירי. יחד עם זאת, בא-כוח עורר 1 רשאי לחקור על אודות סוגיה זו ולזמן עדי הגנה כאמור במסגרת ניהול התיק העיקרי (ראו והשוו בעניין קיומן של ראיות לכאורה בנסיבות בהן טרם ניתנו חוות דעת: בש"פ 6672/17 ויצמן נ' מדינת ישראל (11.9.2017); בש"פ 7824/13 בעניין בכרי; בש"פ 10304/08 אבו חמדה נ' מדינת ישראל (16.12.2008)). מטעמים אלה גם אין הכרח להידרש בשלב זה לטענות בדבר מהימנותה של בדיקת ה"פרופרינט". למעלה מן הצורך,

יצוין כי מקובלת עלי עמדת המשיבה לפיה קיים שוני מהותי במשקלם של ממצאי שרידי המתכת בעניינו של עורר 1 לעומת עניינו של עבדאללה. התשתית הראייתית הלכאורית נגד עבדאללה אינה דומה לזו בעניינו של עורר 1, ובפרט כי מעדויות בני המשפחה עולה כי עבדאללה היה בגג הבית בזמן קרות הרצח, בשונה מעורר 1 כפי שפורט. אדרבה, לא זו בלבד שעורר 1 לא הציג אליבי שנתמך בראיות, האליבי שכן הוצג על ידו הופרך על פניו.

18. לכל אלה יש להוסיף את הראיות הקיימות בתיק ואשר מצביעות על כך שהמנוח שהה במחיצת העוררים במתחם המגורים בסמוך לקרות הרצח, ויצא מהמתחם בסמוך לשעה 21:34; הודעות קרוביו ועובדיו של המנוח, לפיהן הוא סיפר שהוא נוסע לכפר ג'ת כדי להביא כסף, שעה שאין חולק כי עורר 1 היה מקור המימון הבלעדי של המנוח בג'ת; הודעת ראפע עבד אלעאל, לפיה בליל הרצח בשעה 21:26 התקיימה שיחה בינו לבין המנוח, בה נשמע המנוח בתוך כלי רכב וציין כי הוא לוקח כסף ממישהו בכפר ג'ת וחוזר לביתו לשלם לנושיו שממתינים לו שם. בהודעה גם מצוין כי המנוח "לא נשמע טבעי, הקול שלו היה כמו חנוק כזה" (הודעה מיום 17.5.2017, הודעה מיום 14.6.2017 וכן מחקרי התקשורת שאישרו קיומה של שיחה זו); והעוררים עצמם הודו כי המנוח ביקר אצלם בליל הרצח (הודעת עורר 1 מיום 24.5.2017, עמ' 1, שורה 9; הודעת עורר 2 מיום 1.6.2017, עמ' 3, שורות 24-31).

19. כמו כן, מהראיות בתיק עולה כי הגם שעורר 1 אינו המשתמש הבלעדי בטיוטה, זיקתו אליה ברורה. כך, בחקירתו במשטרה ציין כי על אף שהטיוטה חונה בדרך כלל במתחם המגורים כאשר היא פתוחה ועם המפתחות במתג ההנעה כדרך קבע, מאגר המשתמשים בה היה מצומצם ונתחום לסביבתו הקרובה (הודעתו של עורר 1 מיום 17.5.2017, עמ' 6, שורות 144-145). לא זו בלבד, אלא שהוא לא השכיל להצביע על אף אדם אחר שידוע לו כי השתמש בטיוטה באותו יום (למשל, הודעתו מיום 17.5.2017, עמ' 6, שורות 146-149). בדיון שנערך לפני נקב בא-כוח העוררים בשמותיהם של שישה אנשים אשר הודו כי נהגו להשתמש בטיוטה. אולם, כפי שטענה המשיבה, אותם אנשים תושאלו על כך ואומת האליבי שהם מסרו: עבדאללה היה בזמן הרצח עם בני משפחתו בגג הבית (הודעתה של גב' בראא ותד, אחותו של עורר 1 וארוסתו של עבדאללה, מיום 18.5.2017, עמ' 3; הודעתה של גב' כפאח ותד, אמו של עורר 1, מיום 18.5.2017, עמ' 2-3); מר מוחמד חמאד ותד, בן דוד של עורר 1, סיפר כי בשעות הערב ביקר באזור כפר קאסם (הודעתו מיום 15.6.2017, עמ' 2) והדבר אומת במחקרי התקשורת; מר עלי ותד, בן דוד של עורר 1, היה בעבודה בשעות הרלוונטיות (דוח נוכחות והיעדרות בעבודה לחודש מאי 2017, ביום הרצח נכח במשמרת ערב בשעות 15:21-1:11) וכך גם אחיו מר אמג'ד ותד; מר עדנאן ותד, דוד של עורר 1, ביום הרצח אמנם נסע בטיוטה אך בזמן הרצח היה בבית הקפה; מר עמאר אבו חוסיין נצפה, בזמן קרות הרצח, בבית קפה המרוחק מזירת הרצח וממתחם העוררים. כן נבחנו משתמשים פוטנציאליים נוספים והאליבי שלהם אומת.

20. מן המקובץ עולה אפוא, כי התזה לפיה מאן דהוא אחר לקח את הטיוטה ממתחם המגורים בשעת ערב בה חלק גדול מבני המשפחה נמצאים במתחם, ביצע את הרצח והשיב את הטיוטה למתחם המגורים כאשר היא מאובקת, עם תקר באחד מגלגליה ועליה סימני דם - ואף אחד מבני המשפחה לא שמע על כך - נראית בשלב זה של בחינת הראיות לכאורה, כתרחיש דחוק. כל שכן כאשר חלון הזמנים שהתאפשר לביצוע מכלול פעולות אלו היה חלון מצומצם של כחצי שעה בין השעה 21:00 לערך (השעה בה נצפו העוררים לאחרונה על ידי בני משפחתם) לבין השעה 21:34 (השעה בה הטיוטה כבר נצפתה נוסעת בעקבות היונדאי).

21. יתרה מכך, בצדק הביא בחשבון בית המשפט המחוזי את הפרכת האליבי שנמסר על ידי עורר 1 כדבר העשוי לחזק את התשתית הראייתית נגדו. בהודעתו מיום 24.5.2017 הוא טען כי המנוח ביקר אצלו בערב הרצח בשעה 20:00 למשך מספר דקות, ולאחר מכן עורר 1 נסע יחד עם עבדאללה לבית הקפה. כן טען כי שהה בבית הקפה בזמן

הרצח. דא עקא, המשיבה הציגה די ראיות המעידות, למצער ברמה הלכאורית, כי גרסה זו של העורר עומדת על בלימה. כך למשל, מהודעתו של רדואן אבו בכר מיום 28.5.2017, אשר שהה בבית הקפה בזמן הרצח, עולה כי העוררים הגיעו לבית הקפה רק לאחר מכן. חיזוק למסקנה זו ניתן למצוא בהודעתו של אמין ותד מיום 13.6.2017, אשר גם הוא היה בבית הקפה בזמן הרצח אלא שלא זיהה שם את העוררים או את עבדאללה.

22. אשר לטענת בא-כוח העוררים לפיהן מעדויות בני משפחתם ניתן ללמוד כי העוררים נכחו בחצר המתחם בזמן קרות הרצח, עיון מדוקדק בראיות שלפני מוביל למסקנה אחרת. בהודעתה של גב' כפאח ותד, אמו של עורר 1, מיום 18.5.2017, נמסר כי רק לאחר ששמעה את הירי (או הזיקוקים, כפי שחשבה) ומשמעה את הסירנות של כוחות ההצלחה והמשטרה, הפצירה בעבדאללה לבדוק לשלומם של עורר 1 ורק אז הוא הבחין בו בחצר. חיזוק לכך ניתן למצוא גם בהודעותיה גב' של ברדס ותד, אחותו של עורר 1, מיום 21.5.2017 ומיום 16.6.2017, מהן עולה מסקנה דומה. ודוק, נידת המשטרה הראשונה הגיעה רק בשעה 21:53 (דו"ח פרטי אירוע) או לכל המוקדם בשעה 21:51, דקות ספורות לאחר קרות הרצח, כאשר הטוויטה כאמור הייתה בדרכה חזרה אל מתחם המגורים כבר בשעה 21:47. לפיכך, ועל אף ששלב בחינת הראיות לכאורה אינו המקום לדין מרכזי בממצאי מהימנות, נראה כי הפרכת האליבי שסיפק עורר 1 אינה נזקפת לזכותו.

23. ובאשר לשאלת קיומו או היעדרו של מניע, אין חולק כי המנוח נקלע לקשיים כלכליים והיו לו נושים רבים וכי עורר 1 נהג לנכות לו צ'קים דחויים כנגד מזומן. אולם, תחילה, קיומו של מניע או היעדרו עשויים להוות ראיה נסיבתית שמשקלה משתנה לגופו של מקרה, כך שהוא אינו חזות הכל (עניין פלוני; ע"פ 7253/14 פינקלשטיין נ' מדינת ישראל (16.11.2015)). ולגופם של דברים, מן המפורסמות כי פעילות של ניכיון צ'קים דחויים בדרך כלל נעשית מתוך כוונת עשיית רווח. והנה, מהודעתו של מר ראפע עבד אלעאל מיום 17.5.2017 עולה כי ימים ספורים עובר למועד קרות הרצח, סירב עורר 1 לנכות למנוח צ'קים תמורת מזומן. לא זו בלבד, אלא שמכוניתו של המנוח מעוקלת על ידי העורר מזה זמן מה (הודעת אלעאל לעיל, עמ' 3). עולה אפוא כי עורר 1 והמנוח קיימו קשרים כלכליים ביניהם, המנוח נקלע למצוקה תזרימית, מכוניתו מעוקלת בידי עורר 1 והלה סירב זה לא מכבר להעניק לו אשראי. אף אם הקשרים בין השניים היו בעבר טובים, אין בכך כדי לשלול את האפשרות כי בעת האחרונה עלו על שרטון.

24. כידוע, כאשר בית המשפט בוחן את שאלת קיומן של ראיות לכאורה במסגרת בקשה למעצר נאשם עד תום ההליכים, הוא נדרש לבחון אם קיים סיכוי סביר להרשעה על בסיס הראיות שהוצגו בפניו, ככל שתוכנה במהלך ניהול התיק העיקרי (בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (1996)). כמו כן, בשים לב לכך שמדובר בראיות נסיבתיות, יש לבחון האם משקלן המצטבר הוא כזה אשר עשוי להוביל למסקנה לכאורית מובהקת של סיכוי סביר להרשעה (בש"פ 433/17 אונגר נ' מדינת ישראל (24.1.2017)); עניין פלוני; בש"פ 8311/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (19.12.2013)). ואכן, על יסוד האמור לעיל ולאור אמות המידה שהותוו בפסיקה המאוזכרת לעיל, נמצא כי באשר לעורר 1 קיימות די והותר ראיות לכאורה הטומנות בחובן פוטנציאל סביר להרשעתו בעבירות המיוחסות לו. כל שכן כאשר מביאים בחשבון את עצם הצטברותן. כמו כן, אף אם ניתן להעלות השגות לגביהן, במקרה זה ראוי שהשגות אלו תתבררנה בהליך העיקרי.

25. לא כך הם פני הדברים באשר לעורר 2. מהחלטת בית המשפט המחוזי ניכר כי לא הוצגו בפניו די ראיות שעשויות לסבך את עורר 2 כמבצע בצוותא. עיון בחומר החקירה מעלה כי הראיות היחידות שהוצגו בעניין זה הינן כדלקמן: האחת, אי-אמינותו של העורר בחקירתו, ממנה עולה כי בעוד שבתחילה שלל שהמנוח הגיע למתחם המגורים ונפגש עמו ועם עורר 1 בערב הרצח (הודעתו מיום 30.5.2017, עמ' 4, שורות 81-82), משהוטחה בפניו העובדה כי עורר 1 אישר

את המפגש ביניהם לבין המנוח, הוא הודה בקיומו של מפגש זה וטען כי המפגש ארך רק כחמש דקות (הודעתו מיום 1.6.2017, עמ' 3, שורות 24-31); השנייה, שהייתה במחיצת עורר 1 לכל אורך שעות אחר-הצהריים של יום הרצח עד שנסעו יחד לבית הקפה (הודעתו מיום 30.5.2017, עמ' 5, שורה 116), ולטענת המשיבה אמירה זו נועדה אך לספק אליבי כוזב לשני העוררים; והשלישית, הימצאותה של טביעת אצבעו על צדו החיצוני של חלון הנהג בטויוטה (דו"ח תיעוד פיתוח טביעות אצבע מיום 18.5.2017, מאת סער הירש). בשונה מעניינו של עורר 1, המשיבה לא הציגה ראיות פורנזיות ממשיות נגד עורר 2 מלבד אותה טביעת אצבע אשר לגביה ממילא ניתן הסבר חלופי המניח את הדעת. גם לא ידוע על חיכוך כלשהו, בין אם על רקע אישי ובין אם על רקע כלכלי, ששרר בין עורר 2 לבין המנוח. נשאלת אפוא השאלה האם במקרה זה, נוכח מיעוט הראיות לכאורה לעיל, קיימת הצדקה למעצרו של עורר 2 בדרך של מעצר בית בפיקוח אלקטרוני.

26. נקודת המוצא לבחינת שאלה זו היא כי הגם שמעצר בית בדרך של פיקוח אלקטרוני מהווה אמצעי המגביל את חירותו של נאשם במידה הפחותה מאשר ההגבלה הקיימת במעצר מאחורי סורג ובריה, לא למותר להזכיר כי מדובר בהגבלה משמעותית וקשה שיש לעשות בה שימוש בכפוף לתנאים הקבועים בסעיפים 21(א) ו-22 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (ראו גם בש"פ 4206/16 מדינת ישראל נ' טחימר (3.11.2016)). יש גם להימנע מלהורות על מעצר בית כאשר אמצעי זה אינו הכרחי, שכן אף הוא מגביל את חירות הנאשם (בש"פ 5564/11 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2011)).

27. אכן, הראיות שהוצגו בעניינו של עורר 2 אמנם עשויות להעלות חשד באשר לנוכחות במחיצתו של עורר 1 בליל הרצח או בניסיון לספק עבורו אליבי כוזב. אך יחד עם זאת, לעת עתה קשה להשתכנע שהמשיבה הציגה ראיות פוזיטיביות, אשר יש בהן כדי לבסס באופן לכאורי את האישומים החמורים המיוחסים לו - רצח, עבירות נשק והצתה.

28. על פני הדברים נראה כי המשיבה ערה להקטר הראייתי בעניינו של עורר 2 ולא בכדי מיקדה טיעוניה בדבר החשש משיבוש הליכי משפט. בית משפט זה כבר הכיר בקיומו של יחס התחלופה בין שלושת התנאים להוצאת צו מעצר - עוצמת הראיות, עילת המעצר והחלופה הנבחנת. כדברי כב' השופט י' עמית בפסק הדין בעניין בש"פ 6722/15 ניג'ם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.10.2015):

"להבחנה בין עוצמת עילת המסוכנות לבין עוצמת הראיות יש נפקות לתוצאה הסופית. כך, יכול ובית המשפט יגיע למסקנה כי קיימת חולשה בעוצמת הראיות, אך למרות זאת יורה על מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים, נוכח מידת מסוכנותו של העורר כפי שמשתקפת מהמעשה והעושה (השוו התוצאה אליה הגיע השופט א' שהם בבש"פ 5109/15 מיכאל ביטון נ' מדינת ישראל בפס' 11 (30.7.2015), שם הורה על מעצרו עד לתום ההליכים של הנאשם תוך איזון "בין עוצמתן הלא-גבוהה של הראיות" מול מידת מסוכנותו של העורר). אמור מעתה כי על בית המשפט להתחשב ביחסי הכוחות במשולש שצלעותיו הם עוצמת עילת המעצר - עוצמת הראיות - טיבה של חלופת המעצר".

ייתכנו אפוא מקרים בהם עילת מעצר מובהקת, כדוגמת מסוכנות גבוהה או יסוד סביר לחשש לשיבוש הליכי משפט, "תפצה" באיזון הכולל אל מול כרסום בראיות לכאורה.

29. לא כך הם פני הדברים בנסיבות המקרה שלפני. עורר 2 נעצר ביום 30.5.2017, כמעט שבועיים לאחר קרות הרצח. ככל שהיה מעוניין להעלים את האקדח שטרם אותר, לא בלתי מתקבל על הדעת כי היה כבר עושה כן. אכן,

מעצר בית בפיקוח אלקטרוני עשוי להגביל את היכולת ולרסן את התמריץ לשיבוש הליכי משפט. ברם, אין די בחשש כללי ובעלמא בדבר שיבוש הליכים כדי להצדיק מעצר, לרבות בדרך של פיקוח אלקטרוני, אלא נדרש יסוד סביר לחשש כאמור (בש"פ 6252/12 מדינת ישראל נ' פלוני (27.8.2012)). לא שוכנעתי כי המשיבה הצביעה על יסוד סביר וקונקרטי לחשש זה באשר לעורר 2.

30. לפיכך, לאחר שקלול עוצמתן של הראיות לכאורה הקיימות נכון לשלב זה, אל מול מידת החשש מפני שיבוש הליכים כפי שהוצג לפני, שוכנעתי כי באיזון הכולל ניתן להורות על שחרורו של עורר 2 ממעצר הבית בפיקוח האלקטרוני.

סוף דבר, הערר בעניין עורר 1 נדחה. באשר לעורר 2, כל תנאי השחרור שנקבעו בבית המשפט המחוזי יעמדו על כנם זולת מעצרו בפיקוח אלקטרוני. (המפקחים ישמשו מעתה כערבים והם יחתמו על כתבי ערבות חדשים בהתאם). בנוסף הוא יפקיד הפקדה כספית נוספת בסך של 20,000 ש"ח. החתמת הערבים וההפקדה תיעשינה בבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, כ"ח באלול התשע"ז (19.9.2017).

שׁוֹפֵט